

Høringssvar Kommuneplanens arealdel

Arealdelen har en generell systematisk svakhet, ved å være todimensjonal, og innenfor disse rammene skulle plassere inn boliger, næringsvirksomhet, idrett og annet.

En levende by er tredimensjonal. Med butikker i første etasje, legekontorer, advokater og kontorer i andre og tredje etasje, boliger i de høyere etasjene, restaurant og bar i øverste etasje og takhave og tennisbane på taket, solceller på sydveggen, og vinterhager i terrassene oppetter øst- og vest-veggene.

Skoler og idrettsanlegg bør kombineres. En flerbrukshall skal helst ikke ha vinduer, og kan legges som kjerne i bygget, med lyse og funksjonelle klasserom rundt, og idrettsbane på taket.

Og hvordan skal byggehøyder forholde seg om man bygger pyramider med terrasseleiligheter? Noe som vil gi gode boforhold, og mer lys ned i gatene?

Temakart [T5](#) er interessant, men viser ikke viktigheten av grøntområdene rundt f.eks. Akerselva, der dette bare fremstår som industriområde.

Kommuneplanen nevner ikke tilfluktsrom eller dekningsrom. Samtidig mangler tilfluktsrom både i militære nybygg og i første del av regjeringskvartalet til 22 milliarder. Y-blokken i det gamle kvartalet som måtte rives av «sikkerhetsgrunner», hadde tilfluktsrom med plass til 600 mennesker. 160.000 plasser i norske tilfluktsrom er fjernet siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina for fire år siden. Norge har nå lavest dekningsgrad i Norden. Men NRK melder 19.6. at regjeringen i nytt høringsutkast frafaller kravet om at utbyggere av større bygg skal pålegges å bygge tilfluktsrom. I stedet skal utsatte kommuner legge konkrete planer for tilfluktssteder for befolkningen, og det er større fokus på «dekningsrom». Tilfluktssteder blir dermed kommunens ansvar, og bør som sådan adresseres i arealplanen.

Man bør kunne anta at skoleidrettsanlegg vil kunne brukes som dekningsrom dersom de legges i fjell under skolebyggene. Man vil da ha anlegg som man vet har tilstrekkelig standard og dusjer og toaletter som fungerer. Et godt eksempel på kombinasjon idrett og tilfluktsrom er Holmen Idrettshall i asker. Fjellhallen som ble åpnet i 1983, består av flerbrukshall for innendørsidretter, turnhall og 110 meter løpebane med lengdegrop. Utbyggingen av fjellhallen ga ikke bare tilfluktsrom og bedre treningsmuligheter for idrettslagene i distriktet, massene fra fjellet ble også blant annet benyttet til å utvide og forbedre grusbanen utenfor.

Det er mye fokus på aldersbølgen, men dette er ikke adressert. Bør byen ha en annen struktur? Og vel så viktig som aldersbølgen er den økende forekomsten av overvekt og andre helseutfordringer knyttet til fysisk inaktivitet i befolkningen. Forsvaret advarer om fysisk forfall blant unge. Norske innbyggere er blant de mest inaktive i Europa. Skituren når det er snø og pent vær og turen til helsestudio veier ikke opp for stillesittingen på kontorer, i biler og kollektivtrafikk. El-sparkesykler er praktiske, men de gir en generasjon uten den styrken i understellet, som de vil trenge når de blir eldre. Vi ser det allerede i økt arbeidsuførhet blant ungdom og flere med psykiske problemer. Mye av dette skyldes manglende (riktig type) fysisk aktivitet. Og regjeringen lur seg selv, om den tror to gymtimer i uken er nok til å demme opp for forfallet.

Oslo har sterk underdekning av svømmeanlegg, dette er av de anleggstyper som bør være del av Oslos strategier for å skape et miljø som sikrer sunne og aktive innbyggere.

Planbeskrivelse

c442766e6a9ca48e9f1a496d5d246585e23177b5155124a90da6a1240e0f1828

Arealer for idrett er en viktig del av nærmiljøet, og i planen foreslås det derfor at for større skoleutbygginger bør flerbrukshaller og/ eller andre idrettsanlegg være en del av anlegget. Gode skoleanlegg vil gi gode muligheter for å styrke innbyggernes helse på lang sikt.

Svømmeklubben er enige, men flerbrukshall har en tendens til å bety håndballhall eller baskethall (ref. https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kkd/idrett/flerbruk_web.2005pdf.pdf). Våre observasjoner av enkelte gymtimer utført i flerbrukshall, tilsier at å kaste ball til hverandre ikke nødvendigvis gir et tilstrekkelig aktivitetsnivå for de som trenger det, eller gjør at ungene blir svette. Tverga og Doga har sett på alternative konsepter for flerbrukshaller, men utover dette ser det ut til å være lite forskning rundt hva som må til for å gi allsidig, høyintensitetstrening i skoleidrettsanleggene, hvordan flerbrukshaller bør utformes og utstyres, og hvordan det skal samspille med andre typer idrettsanlegg. Vi mener bl.a. at mange av de elementer som kjennetegnet gymsalene (f.eks. tau, ribbevegger, bommer, turn-apparater, matter og tjukkaser) også må være del av flerbrukshallenes virkemidler. Vi må derfor anbefale at arealplanen setter krav til hva som skoleidrettsanlegg skal bidra med for å sikre en sunn og frisk befolkning i byen, og at man sikter mot kapasitet nok til en daglig gymtime. Ballflater er ikke tilstrekkelig.

Ellers har klubben ingen merknader, utover det som er anført av generelle merknader på forrige side.

Bestemmelser

<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?fileid=901027773&jno=2026039318>

6.1.1 Gange og sykkel

- a. I planforslag og søknad om tiltak skal gang- og sykkelforbindelser ivaretas, enten ved å opprettholde eksisterende, eller etablering av nye forbindelser. Ved omlegging skal forbindelsene ha minst samme standard, og om nødvendig, styrkes.
- b. Ved utarbeidelse av planforslag som omfatter hovedturveinettet eller Den grønne ringen angitt på temakart T3, skal det avsettes areal til turdrag. Ved sikring bør 30 meters bredde tilstrebes for arealformålet turdrag, der dette er mulig. Turdrag skal være minimum ti meter bredt.

10.1.1 Åpne vassdrag

- a. Bekkelukking eller gjenfylling av dammer tillates ikke.
- b. Langs vassdrag i byggesonen tillates ikke nye tiltak i en sone på minimum 20 meter fra vannkant for hovedvassdrag og dammer, og minimum 12 meter fra vannkant for sidevassdrag. I denne sonen skal naturlig vegetasjon bevares.
- c. Nødvendige flom- og erosjonssikringsanlegg, etablering av turveier i byggesonen og tiltak nevnt i pbl. § 20-1 (1) bokstav b, c, e og f kan tillates innenfor sonen for kantvegetasjon. Eventuell negativ påvirkning på kantsonens økologiske funksjon skal veie tungt.

Retningslinjer:

- Vannkanten måles fra vannstand ved den høyeste flom som erfaringsmessig kan påregnes i gjennomsnitt hvert tiende år pluss et klimapåslag på 20 %.
- For øvrige bekker i byggesonen angitt på temakart T4 bør det sikres en byggefri sone på 12 meter fra vannkant.

Frogner svømmeklubb er svært positive til disse to bestemmelsene, med hadde gjerne sett at man hadde sikret fri gangferdsel for almenheten langs dammer, hovedvassdrag og sidevassdrag. Hindre for fri ferdsel betyr også hindre for barn og ungdoms fri lek, og for bruk av gange som fysisk aktivitet for voksne og eldre.

Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

e24ae2106e737727c25f09a3ae96e257f14f510ff6550a6fdeeca4b3c0669614

Vi reagerer på at det side 1 i tabell over risikoområder ikke er tatt med:

- Naturhendelser
 - Overbefolkning og press på grønt- og jordbruksområder
 - Økologiske endringer i byområdene
 - Økologiske endringer i fjorden (øko-kollaps, frafall av arter, dominans av arter)
 - Økologiske endringer i omliggende områder (skogbrannfare, nye arter, sykdom blant dyr)
- Kritisk infrastruktur
 - Offentlig kommunikasjon
 - Sykehus/helsetjenester
 - Idrettsanlegg/forebyggende helsetiltak
 - Skoledekning/skolevei
- Helse
 - Psykisk og fysisk folkehelse
 - Befolkningens resistens og robusthet

Det er økende fokus på at Norge må øke sin forsvarsevne. Dette kan ikke oppnås uten god folkehelse og høy grad av fysisk styrke, utholdenhet, robusthet og tåleevne i befolkningen.

Digitale media, el-sparkesykler, stillesittende jobber, prosessert mat, barn som dropper ut av idrett og/eller ikke oppfyller anbefalingene om mengde fysisk aktivitet, ... alle disse «positive» fremskrittene bidrar til en mer passiv og mindre robust befolkning, selv om det også er en andel mennesker med tid, ressurser og kunnskap nok til å gjøre helseriktige valg.

Man ser i økende grad økende problemer med psykisk helse i befolkningen, og man ser jevnlig medieoppslag om problemer med sykefravær og om unge aldersgrupper som ikke tar del i arbeidslivet.

Dette er risiki som må belyses og som krever strategier, og som helt klart må påvirke kommunens arealplan. Depresjoner og psykiske problemer kan i stor grad avhjelpes gjennom økt fysisk aktivitet, og dette tilsier at samfunnet i størst mulig grad må tilrettelegge for dette.

Oslo har også forhold som ikke dekkes fullt ut av en mal som er ment å dekke alle små og store kommuner rundt i landet. Ikke minst er Oslo svært avhengig av et fungerende kollektivsystem, og det kan også være risiki knyttet til en tett befolkning og en sentralisert sykehusstruktur.

Ord som krig eller angrep er ikke nevnt i analysen. Arealplanens ROS-analyse bør adressere risiki knyttet til sårbarheter i kollektiv- og sykehus/helsetjeneste-strukturene i en slik kontekst, og gi en vurdering av tilfluktsrom-dekning og om byen er utformet til å understøtte beredskapsplaner for en eventuell krigssituasjon.

Vi oppfatter det slik at risikoanalysen (ROS) bør være sterkt knyttet mot konsekvensutredningen (KU), og gi underlag for den mer kvalitative vurderingen i denne. KU omtaler, som del av sin kontekst, en rekke av de elementer vi savner i ROS.

Konsekvensutredning (KU)

[5dd3e1f882cd4ea01c3b57845741c7eafb8e23d3d746618fa23804d57f3c6b31](#)

Vassdragene i byggesonen er nå kartfestet på temakart, og føringer for den byggefrie sonen for kantvegetasjon er endret fra retningslinje til bestemmelse. Vassdragene har en viktig rolle som leveområder for flora og fauna, som flomveier og som rekreasjonsområder. Denne endringen fører både til sikring av disse kvalitetene og reduksjon av skadeomfang ved flom og skred.

For å ivareta sammenhengende økologiske korridorer i Marka er det avsatt ny hensynssone for naturmiljø, som høres i to alternativer. Konsekvensen av alternativ 1 er styrket vern av naturmiljø gjennom buffersone, og er en utvidelse av dagens situasjon. Konsekvensen av alternativ 2 binder sammen større leveområder for dyr og planter, men vil kunne føre til utredninger før gjennomføring av skogbruksdrift.

Det kommer ikke klart frem om korridorer langs vassdragene fyller sin rolle som turområder fra bomiljøer i byen og inn i marka. Ideelt skal man kunne sykle eller gå tur gjennom grøntområder fra Majorstuen, St.Hanshaugen, Grünerløkka eller Etterstad og helt inn i marka.

Grønn mobilitet og transportsystemer styrkes gjennom bestemmelser knyttet til utforming av attraktive og trygge gang- og sykkelforbindelser, føringer for turveinettet og hensynssoner som sikrer mulighet for nedbygging av veier til gater for Trondheimsveien, Østre Aker vei og Økernveien. At virksomheter skal lokaliseres etter prinsippet om rett virksomhet på rett sted, tydeliggjøres i planen. Dette vil bidra å redusere transportbehov, ved at virksomheter som genererer mye personreiser lokaliseres sentralt, med god kollektivtilgjengelighet.

Grønne korridorer bør kombineres ved at gang/sykkelstier legges i slike områder, som alternativ til bruk av fortau og sykkelsti i nærkontakt med biltrafikk.

Vi håper innspillene vil være til nytte.

Med vennlig hilsen

Frogner svømmeklubb
post@frognersvommeclubb.no